

Digital grusväg 1/2019

Förord.

Tidskriftens artonde årgång är med detta nummer ett faktum. Kanske kommer det ytterligare ett nummer i år, men sannolikheten är låg. Inga nummer alls utkom 2014-2018. Detta berodde på ett illa fungerande telefonmodem. Det här numret var egentligen på väg att bli nr 1/2017, men det drog ut på tiden att få uppladdningen att fungera.

Blommor är temat i det här numret. Cikorian uppmärksammas med ett reportage om ett bevarandeprojekt. Kanske det kan pigga upp, likt forna tiders kaffesurrogat måhända kunde. Vidare i numret läggs en bukett av vita liljor till en överskattad översättare.

Redaktionen har flyttat till en ny nätplats. En av medarbetarna har stökat till det en del genom att inrätta en ateljé i närheten. Detta har resulterat i vad vi tror kan vara den första krokiga hemsidan på internet (atelje.digitalgrusvag.se/tvaren.html). Vi ställer oss frågan om det rakas motsats kan vara dess raka motsats, trots att det är krokigt?

Innehåll i detta nummer:

Förord.....	1
S. Borg. Rädda cikorian!.....	2
S. Borg. Vita liljor till Google translate.....	3

Digital grusväg: Aperiodisk tidskrift. Årgång 18. Nr 1/2019, 2019-08-02. (C) Sixten Borg (redaktion). För publicerat, insänt material gäller (C) dess författare.

Korrespondens: elektronisk post [sixten\(a\)digitalgrusvag.se](mailto:sixten(a)digitalgrusvag.se).

Nätplats: <http://www.digitalgrusvag.se>.

Sl. Rädda cikorian!

Ett projekt har startat för att rädda denna hotade växt, som annars numera bara ses här och där längs vägarna. Färgen är vackert ljusblå och den blommar rikligt. I huvudsak på sommaren, jag har aldrig sett den blomma andra tider på året. Den trivs på så kallad skruttmärk, där en har svårt att få dahliorna att trivas. En fin egenskap hos cikorian.

På den tiden tillgången till kaffe inte var självklar, användes cikorian som surrogat, så kallat "surr". Jag vill minnas ett rim som handlade om växten, som syftade på dess roll som surrogat:

"En lustig historia
om Moster Cikoria
som aldrig sa' stopp
när ungdomens hopp
var kaffe med dopp."

Cikorian finns i flera färger. Den ljusblå är mycket vanlig. Den vita förekommer sparsamt, särskilt där jag minns att jag såg den sist. En motvillig kraft, ombedd att sticka maskrosor, drog upp den. Cikorian och maskrosen kan möjligen uppfattas som en smula lika, eller så var det en protest.

Projektet består i att odla cikoria på min tomt för att öka populationen. Goda erfarenheter av kardväddsodling inspirerade till projektet. Jag skulle också vilja låna ytterligare mark för att fröodla cikoria, särskilt den vita varianten. Kanske detta kunde göras till ett nationellt projekt, om bara någon mer engagerar sig, som inte nödvändigtvis måste bo alldeles i närheten. Kontakta gärna redaktionen om du vill låna ut mark, minns rimmet annorlunda, eller vill engagera dig i projekt Rädda cikorian!

#

§2. Vita liljor till Google translate

Jag har i många år lyssnat på musik av det ungerska bandet Omega. De har gett ut skivor på både engelska och ungerska, och har spelat in många av sina låtar på båda språken. När jag lyssnade på en av deras ungerska låtar, Eltakart világ, blev jag nyfiken på vad titeln betyder. Google erbjuder översättning av okänt dålig kvalitet, men utan alternativ fick det ändå bli Google. Tyvärr stavade jag fel till låtens titel, och det krävdes mer än ett försök att få den rätt. Olika översättningar kom ut, och min nyfikenhet var väckt. I tabell 1 ser man några olika (fel)stavningar av titeln, och deras svenska översättningar. Mycken information tycks ligga i små accenter i ungerskan!

Jag roade mig också med att översätta Googles svenska översättning tillbaka till ungerska, vilket förvånansvärt nog såg helt annorlunda ut (tabell 1)! Frågan är vilken svensk fras som av Google översätts till Eltakart világ på ungerska. Jag har då inte lyckats hitta den.

Omega har på en annan skiva själva översatt låtens titel till engelska, och då blev det "Just a Bloom". Ingen av Googles översättningar kommer i mitt tycke särskilt nära detta. Frågan är vem som har rätt, men jag vill ge Omega tolkningsföreträde framför Google, som ju inte ens överensstämmer med sig själv (kolumn 1 och 3 i Tabell 1). Omegas engelska text tycks dessutom handla om en vit blomma, vilket stämmer med deras titel.

Tabell 1: Google-översättningar^{*} från ungerska (1) till svenska och sedan åter till ungerska (2).

<u>Ungerska (1)</u>	<u>Svenska</u>	<u>Ungerska (2)</u>
Eltakart világ ^{**}	Världen är över	A világnak vége
Eltakart vilag	Det är trångt	Tömeges
Eltakart vilåg	Hon är ur vägen	Elhagyta az utat
Eltakart vileg	Hon kom undan	Elment
Eltakart vilég	Hon har en skit	Van egy szar
Eltakart vilèg	Hon är busted	Elveszett
Eltakert világ	Det är en perverterad värld	Perverz világ
Eltakért világ	Världen är över	A világnak vége
Eltakært világ	En värld förlorad	Egy elveszett világ
Eltakèrt világ	En värld förbises	Egy világ figyelmen kívül hagy
Eltakárt világ	En dold värld	Rejtett világ
Éltakart világ	En elitvärld	Egy elit világ
Èltakart világ	Det är en värld som är vaken	Ez egy ébren lévő világ
Eltákart világ	Det är en världsresa	Ez egy világi kirándulás
Eltåkart világ	Världen är över	A világnak vége

---

^{*} Inhämtade på internet i november 2017. ^{**} den verkliga observerade stavningen. Övriga stavningar är oavsiktliga och avsiktliga felstavningar för att undersöka översättningen.

#